

SUNISA MANNING

A GOOD TRUE

12

Book Review:

A Good True Thai - Revisiting the 6th October 1976 Massacre

ทบทวนแนวคิด “คนดี” และ “คนไทย” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ของ Sunisa Manning*

DOI: 10.14456/dmj.2024.12

ดร.พนิดา บุญทวีเวช**

Dr. Panida Boonthavevej

---

* ผู้เขียนบทความขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.วรมาศ ธัญภัทรกุล จากภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี ที่สละเวลาอ่านและให้ความเห็นในการปรับปรุงบทบรรณนิทัศน์นี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนบทความขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร อีเมล: boonthavevej_p@su.ac.th

Assistant Professor, Department of Western Languages, Faculty of Archaeology, Silpakorn University. email: boonthavevej_p@su.ac.th

นวนิยายเรื่อง *A Good True Thai* เป็นผลงานการประพันธ์ของ Sunisa Manning นักเขียนชาวไทย-อเมริกัน ที่เข้ารอบชิงชนะเลิศในการประกวดนวนิยายของนักเขียนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งจัดโดยสำนักพิมพ์ Epigram Books ในปี พ.ศ. 2563 ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 และตีพิมพ์ครั้งที่สองในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

เนื้อหาของนวนิยายนำเสนอเรื่องราวของตัวละครสมมติ 3 ตัว คือ เดช เล็ก และช่าง ซึ่งต่างก็มีส่วนร่วมในเหตุการณ์การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของกลุ่มนักศึกษา นับตั้งแต่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 จนถึง 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519¹ โดยก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นช่วงที่มีการปกครองในระบอบเผด็จการโดย “3 ทหารราช” ได้แก่ จอมพลประภาส จารุเสถียร (พ.ศ. 2455-2540) จอมพลถนอม กิตติขจร (พ.ศ. 2454-2547) และ พันเอกณรงค์ กิตติขจร (พ.ศ. 2476-) ผู้ประพันธ์อ้างอิงถึงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ผ่านบทสนทนาของตัวละคร จดหมายที่ตัวละครเขียนถึงกัน และผู้เล่าซึ่งนำเสนอเนื้อหาผ่านมุมมองบุคคลที่สาม เช่น การลอบยิงนาย บุญสนอง บุญโยทยาน เลขาธิการพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย ขณะเดินทางกลับที่พักรักษาตัวในวัง ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519 (เกรียงศักดิ์

---

¹ บทประพันธ์ที่ใช้เหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 มีหลายเรื่อง เช่น *เวลาในขวดแก้ว* (2528) โดย ประภัสสร เสวิกุล เรื่องสั้นชุด *ขุนทอง เจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสาง* โดย อัศศิริ ธรรมโชติ ซึ่งรวมเล่มตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2521 เป็นต้น

Book Review - *A Good True Thai*

ผู้เขียน: Sunisa Manning (1985-)

สำนักพิมพ์: Epigram Books

จำนวนหน้า: 354 หน้า

ปีที่พิมพ์: 2020

ISBN: 978-981-49-0126-0 (paper-back)

ISBN: 978-981-49-0127-7 (e-book)

เชษฐพัฒนวนิช 2541: 340) เหตุการณ์ที่ ถนอม กิตติขจร ซึ่งบรรพชาเป็นสามเณรเดินทางเข้าประเทศไทย และเข้าสำนักที่วัดบวรนิเวศวิหาร ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2519 (เกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒนวนิช 2541: 388) เป็นต้นในส่วนของการอ้างอิงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์นั้น ผู้ประพันธ์มีการค้นคว้าข้อมูลเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ผู้ประพันธ์ได้เน้นย้ำในส่วน Author's Note ว่าเหตุการณ์บางตอนในเรื่องเป็นเหตุการณ์สมมติเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดในหมู่ผู้อ่าน

ตัวละครหลักตัวแรก ได้แก่ เดช (Det) หรือ ม.ล.อัครันท์ (M.L. Akarand) บุตรชายคนเดียวของอุดม (Udom) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและ ม.ร.ว.ครองขวัญ (Krongkwan) ผู้สืบสายสกุลราชวงศ์จักรี เดชมีศักดิ์เป็นเหลนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนจิตรลดา ในขณะที่ เล็ก (Lek) ตัวละครหลักตัวที่สอง เป็นลูกหลานชาวจีนอพยพที่พยายามยกสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยการย้ายจากที่พักในชุมชนแออัดมาอยู่ชานเมือง และสนับสนุนให้บุตรคนโตได้รับการศึกษาที่ดี เล็กชื่นชอบการอ่านงานวรรณกรรมโดยเฉพาะ *Madame Bovary* (1856) และนวนิยายของ Gustave Flaubert (ค.ศ.1821-1880) นักเขียนชาวฝรั่งเศส ทั้งนี้ ผู้ประพันธ์ได้ระบุไว้ในหมายเหตุท้ายเล่มว่า เธอได้รับแนวคิดในการสร้างตัวละครนี้มาจากนักศึกษายุ่งที่เคลื่อนไหวในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 คือ ชลธิรา กลัดอยู่ (สัตยาวัฒนา)² ส่วนช่าง (Chang) ตัวละครหลัก

---

² ชลธิรา กลัดอยู่ (สัตยาวัฒนา) ถูกจับกุมด้วยข้อหาให้การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 หลังจากที่ถูกตัดสินจำคุกสิบห้าปีหลังจากเกิดกรณีนองเลือด 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เธอได้ใช้ชีวิตในเขตฐานที่มั่นปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเป็นเวลา 7 ปีเต็ม และถูกจับกุมด้วยข้อหาดังกล่าวเมื่อเดินทางออกมารักษาตัวที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งเนื่องจากเป็นมาเลเรียเรื้อรังขณะที่มีครรภ์ได้ 3 เดือน ท้ายที่สุดด้วยการส่งไม่พ้อง เธอจึงได้รับอิสรภาพ แต่สามีและบางผองเพื่อนยังคงติดอยู่ในคุกบางเขน อีกห้าปีเศษจึงได้รับการนิรโทษกรรม โดยปราศจากความผิดใดๆ (ชลธิรา สัตยาวัฒนา, *กริดแผล กลัดหนอง กรองความจริง* โดย ผู้หญิง 6 ตุลาคม (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการรับข้อมูลและสืบพยานเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519, 2544), 38.)

ตัวที่สาม อาศัยอยู่กับแม่และน้ำสาวในชุมชนคลองเตย ทั้งสองเลี้ยงชีพด้วยการทำงานในโรงงานตัดเย็บเครื่องหนัง เก็บหอมรอมริบเพื่อให้ข้างรอดพ้นจากระบบเกณฑ์ทหารที่เปิดโอกาสในการใช้เส้นสายและการวิ่งเต้น ข้างมีโอกาสดำเนินการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาไปจนถึงระดับอุดมศึกษา เขามีความสนใจในการเคลื่อนไหวความคิดของนักศึกษาและกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

นวนิยายเรื่องนี้ มีทั้งหมด 60 บท และบทส่งท้าย (epilogue) แบ่งเป็นสี่ส่วน

1. “Bangkok, 1973” ครอบคลุม บทที่ 1-17 เป็นส่วนที่ปูพื้นภูมิหลังทางสังคมของตัวละครหลักและการก่อเกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครทั้งสาม โดยเดชทำความรู้จักกับข้างระหว่างการฝึกทหาร ข้างทำความรู้จักกับเล็กระหว่างศึกษาชั้นมัธยมปลายในสถานศึกษาเดียวกัน ทั้งสามคนทำความรู้จักกันอีกครั้งในสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศ ต่อมา ข้างและเล็กเข้าร่วมขบวนการนักศึกษาในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เพื่อขับไล่ “3 ทหารราช” ออกจากตำแหน่ง ในขณะที่เดชไม่ได้เข้าร่วม เนื้อหาส่วนนี้จบลงเมื่อเดชและเล็กพัฒนาความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง

2. “Bangkok, 1974-5” ครอบคลุมบทที่ 18-29 ในยุคสมัยที่บรรยากาศทางการเมืองมีความผ่อนคลายมากขึ้น มีการก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่ คือ พรรคกิจสังคม (Social Action Party)³ นวนิยายยังได้อ้างถึง “The Politician” ผู้เป็นหัวหน้าพรรคฯ ซึ่งน่าจะหมายถึง ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (พ.ศ. 2454-2538)⁴ เดช เล็ก และข้าง มีโอกาสติดตามอุดม บิดา

³วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2517 ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เปิดเผยว่าจะตั้งพรรคกิจสังคม โดยมีผู้มีฐานะการเงินดีเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคจำนวนมาก ดู เกรียงศักดิ์ เซษฐพัฒนนิช, “ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองของไทย 14 ตุลาคม 2516-6 ตุลาคม 2519,” ใน จาก 14 ถึง 6 ตุลา, ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2541), 218.

⁴วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2518 ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ต่อจากนายสัญญา ธรรมศักดิ์มนตรี ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2516. ดู เกรียงศักดิ์ เซษฐพัฒนนิช, “ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองของไทย 14 ตุลาคม 2516-6 ตุลาคม 2519,” 239, 207.

ของเดช ไปในงานเลี้ยงสังสรรค์ที่บ้านพักของ The Politician และได้พบกับ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช (พ.ศ. 2448-2540)⁵ ผู้เป็นน้องชาย ต่อมา เล็ก ซึ่งอยู่ในกองบรรณาธิการดูแลการจัดทำหนังสือเพื่อรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในวันที่ 23 ตุลาคม วางแผนจะตีพิมพ์หนังสือโดยใช้ภาพหน้าปกเดียวกับภาพหน้าปกหนังสือรำลึกที่จิตร ภูมิศักดิ์ วางแผนจะเผยแพร่ในปี พ.ศ. 2496⁶ แต่ไม่ได้ตีพิมพ์ ทางมหาวิทยาลัยจึงตั้งกรรมการสอบสวน โดยอธิการบดียังมีความคิดที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับเล็ก ด้วยเห็นว่าการกระทำของเธอเข้าข่ายมีความผิดตามมาตรา 112 แต่เดชเจรจากับบิดาเพื่อช่วยเหลือให้เล็กพ้นผิดได้ในที่สุด⁷ เนื้อหาส่วนนี้จบลงที่ข้าง เล็กและเดชตัดสินใจเดินทางออกจากกรุงเทพฯ เพื่อเข้าร่วมกองกำลังพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ซึ่งมีฐานที่มั่นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

---

⁵วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่. ดูใน เกียรติศักดิ์ เชษฐพัฒน์นิช, “ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองของไทย 14 ตุลาคม 2516–6 ตุลาคม 2519,” 235.

⁶ในขณะที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จิตรได้รับเลือกให้เป็นสารณียกรจัดทำหนังสือรำลึกในวันปิยมหาราช ก่อนการตีพิมพ์หนังสือสัปดาห์ผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินการสอบสวนและลงความเห็นหาเนื้อหาในหนังสือเข้าข่าย “คอมมิวนิสต์” มีเรื่องเล่าขานกันว่า แทนที่จะใช้ภาพพระบรมรูปทรงม้า จิตรกลับใช้ภาพแรงงานผู้สร้างพระบรมรูปนั้น แต่หนังสือฉบับนั้นไม่ได้รับการตีพิมพ์. (ดู Craig J. Reynolds, *Thai radical discourse: The real face of Thai feudalism today* (Ithaca, N.Y.: Cornell Southeast Asia Program, 1987), 30.) เหตุการณ์ดังครีดยกมากขึ้น ในวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2496 ระหว่างที่จิตรขึ้นชี้แจงเกี่ยวกับการตีพิมพ์หนังสือฉบับนั้นในท่ามกลางประชาคมนิสิต ปรากฏว่านิสิตจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ขึ้นมาบนเวทีและจับเขาโยนลงมา เหตุการณ์นี้เป็นที่รู้จักกันว่าคือการ “โยนบก” (Craig J. Reynolds, *Thai radical discourse: The real face of Thai feudalism today*, 31.) ต่อมาเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2563 สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออก “หนังสือคำแถลงขอโทษแด่จิตร ภูมิศักดิ์ ต่อกรณี “โยนบก”” ผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก องค์การบริหารสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อบจ.)

⁷ในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2564 “CHU Magazine-มหาวิทยาลัย” เพจเฟซบุ๊กของแผนกสารณียกร สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เผยแพร่ “แถลงการณ์สารณียกรต่อกรณีไม่สามารถตีพิมพ์หนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ จิตร ภูมิศักดิ์ เผยแพร่ตามโครงการได้” โดยชี้แจงว่ากองบรรณาธิการสารณียกรเสนอโครงการหนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ จิตร ภูมิศักดิ์ และได้รับการอนุมัติโครงการจากที่ประชุมเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2564 เป็นที่เรียบร้อย แต่ไม่ได้รับการอนุมัติจากสำนักบริหารกิจการนิสิต สารณียกรจึงตัดสินใจที่จะตีพิมพ์หนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ จิตร ภูมิศักดิ์ เพื่อจัดจำหน่ายต่อไป

3. “Lap Lae Nakhon, 1976” ครอบคลุมบทที่ 30-44 ซึ่งในส่วนนี้มีการแนะนำตัวละครใหม่สองตัว ได้แก่ สหายประเสริฐ (Comrade Prasert) หัวหน้ากองกำลังรบของ พคท. และดาว (Dao) ชาวบ้านผู้คอยให้ความช่วยเหลือนำทางและส่งเสบียงให้กับกองกำลังรบ ทั้งเดช ช้าง และเล็ก ได้เข้าร่วมกิจกรรมของพรรคฯ ในป่าใกล้ “ลับแลนคร” (Lap Lae Nakhon) หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร เดชฝึกเป็นพลแม่นปืน ช้างรับผิดชอบเรื่องเสบียง ส่วนเล็กทำหน้าที่เขียนประกาศในนาม พคท. ระหว่างที่อยู่ในป่า เธอมักแวะเวียนไปเยี่ยมกระท่อมที่จิตร ภูมิศักดิ์เคยพักอาศัย ในขณะที่สหายประเสริฐพยายามกดดันเดชให้ประกาศตัวเข้าร่วมกับ พคท. อย่างเป็นทางการ เพื่อหวังจะใช้ประโยชน์ในการโฆษณาชวนเชื่อ แต่เดชกลับเกิดความลังเลใจเพราะวิตกกังวลถึงสถานะทางสังคมของตน เนื้อหาส่วนนี้จบลงเมื่อเดชตัดสินใจจบความสัมพันธ์กับเล็ก ก่อนที่เล็กกับช้างจะตัดสินใจเดินทางกลับกรุงเทพฯ

4. “Bangkok and Lap Lae Nakhon, 1976” ครอบคลุมบทที่ 45-60 ในส่วนนี้เล็กรีบกลับมาดูแลวิทย์ (Wit) น้องชายที่ได้รับบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายโดยกลุ่มคนที่เกลียดชังนักศึกษาและผู้เคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย เธอได้พบกับอุดม บิดาของเดช และปรีชัย (Preechai) คนขับรถประจำครอบครัว ต่อมา เล็กและช้างได้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อต่อต้านการกลับประเทศไทยของจอมพลถนอมที่อยู่ในคราบสามเณร จนกระทั่งเกิดการล้อมปราบในเช้าวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 หลังจากเหตุการณ์สงบลงเล็กเดินทางกลับไปยังลับแลนคร ในขณะที่ช้างถูกจับและถูกจำคุก ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 ช้างและนักเคลื่อนไหวคนอื่นๆ หนีจากการคุมขังและเดินทางไปยังเมืองคุนหมิง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน เขาประกาศผ่านสถานีวิทยุว่าได้เข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แล้ว ท้ายที่สุด ช้างเดินทางกลับไปยังลับแลนคร เพื่อพบกับเล็กและดาวที่กำลังตั้งครุภ

5. บทส่งท้ายนำเสนอภาพของเดชที่เคยติดตามมารดาไปสักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตามต่างจังหวัดในช่วงที่เธอยังมีชีวิตอยู่

นวนิยายเรื่อง *A Good True Thai* เป็นเสมือนความพยายามของผู้ประพันธ์ที่จะทบทวนหรือทำความเข้าใจเหตุการณ์สังหารหมู่ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 โดยมีตัวละครหลักทั้งสามเป็นตัวแทนแนวคิดที่ต่างกัน ต่อกระบวนการประชาธิปไตย (Manning 2020) เดชผู้มีภูมิหลังครอบครัวเป็นชนชั้นอภิสิทธิ์ชน เป็นตัวแทนของแนวคิดอนุรักษ์นิยมที่เชื่อว่าสถาบันกษัตริย์ยังควรที่จะคงอยู่ต่อไป โดยให้ประเทศเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยอย่างค่อยเป็นค่อยไปภายใต้การนำของชนชั้นนำบางกลุ่มที่ยินยอมสละสิทธิประโยชน์บางประการ ในขณะที่เดชถูกค่อนแคะว่าเป็น “royalist snob” และปฏิเสธที่จะรับฟังความคิดเห็นของปรีชัย แม้จะป่าวประกาศว่าต้องการเปลี่ยนแปลงสังคม เดชเป็นเหมือนแม่ของเขาในแง่ของการเป็นสะพานเชื่อมระหว่างชนชั้น เพราะครั้งหนึ่งแม่ก็เคยเลือกที่จะแต่งงานกับสามัญชนเพราะความรัก นอกจากนี้ เขายังมีสถานะที่คล้ายคลึงกับ *The Politician* ตรงที่ต่างก็เป็นราชินิกุลที่เข้าสู่สนามการเมืองเพื่อหวังจะเปลี่ยนแปลงสังคม ผลก็คือเขาคงอยู่ในพื้นที่ระหว่างฝ่ายชนชั้นนำเก่าและฝ่ายที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงระดับโครงสร้าง ในขณะที่เล็กเป็นตัวแทนของชนชั้นกลางใหม่ ครอบครัวของเล็กขยับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จากที่เคยต้องทำงานในโรงงานทำไม้ขีดไฟและอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดย่านคลองเตย ไปสู่การเป็นชนชั้นกลางใหม่ที่สามารถมีบ้านอยู่แถบชานเมือง แม้จะผันถึงประชาธิปไตย แต่เล็กก็ยังมีแนวคิดที่คล้ายคลึงกับเดชในแง่ที่มองว่ากระบวนการประชาธิปไตยของประเทศนี้ยังคงต้องการการขับเคลื่อนจากชนชั้นนำเก่า ส่วนตัวละครข้างนั้นเป็นตัวแทนของชนชั้นกรรมาชีพ มีพื้นเพครอบครัวที่ยากจนข้นแค้น ไม่มีแม้แต่ค่าใช้จ่ายในการตัดแว่นสายตา ถึงแม้ว่าข้างจะมีบทบาทสำคัญในขบวนการเคลื่อนไหวของนักศึกษา แต่น่าเสียดายที่ผู้ประพันธ์ให้พื้นที่ในการสำรวจความรู้สึกนึกคิดของตัวละคนนี้น้อยเกินไป จนทำให้ไม่เห็นถึงความคิดจิตใจของตัวละครได้อย่างลึกซึ้งเมื่อเทียบกับตัวละครเดช หรือ เล็ก

เป็นที่น่าสังเกตว่ารายละเอียดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นที่รับรู้กันอย่างแพร่หลายพอสมควรและมีการศึกษาโดยนักวิชาการในหลากหลายแง่มุม แต่การที่ผู้ประพันธ์เลือกที่จะนำเสนอเหตุการณ์นี้ผ่านมุมมองของตัวละครสมมติเช่น เดช เล็ก และช่างนั้น น่าจะมีสาเหตุอยู่สามประการ

ประการแรก ผู้ประพันธ์ต้องการตั้งคำถามต่อแนวคิดเรื่อง “คนดี” และ “คนไทย” โดยอ้างอิงจากชื่อเรื่อง A Good True Thai ในนวนิยายเรื่องนี้ ผู้เขียนได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับนิยามความหมายของคำว่า “คนดี” และ “คนไทย” ซึ่งตอกย้ำความขัดแย้งในสังคมไทยบนพื้นฐานของแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการประชาธิปไตยที่ไม่ลงรอยกัน ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าที่ผ่านมามีทั้งสองคำนี้ได้ถูกฉวยใช้โดยฝ่ายรัฐใช้เพื่อแบ่งแยกสมาชิกในสังคมเป็นสองฝั่งสองฝ่าย ฝากหนึ่งคือ การนิยามคำว่า “คนไทย” จากมุมมองของฝ่ายอนุรักษนิยม หรือที่เรียกรวมกันว่า “ฝ่ายขวา” ซึ่งยึดถือความเชื่อที่ว่าประเทศไทยเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามคำขวัญที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” และมีพระมหากษัตริย์คอยปกป้องพสกนิกร “คนไทย” จึงหมายถึงคนที่สมาทานแนวคิด “ชาติ- ศาสนา-พระมหากษัตริย์” ในขณะที่ที่กลุ่มคนที่ต้องการขับเคลื่อนเรียกร้องให้ประเทศเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นขบวนการนักศึกษา ขาวนา และกรรมกร ถูกผลักให้เป็น “ฝ่ายซ้าย” และถูกตีตราว่าไม่ใช่ “คนไทย” แต่เป็นคนต่างชาติ

ตัวอย่างของการผลักไสให้คนกลุ่มนี้เป็น “คนอื่น” (Others) สะท้อนให้เห็นจากคำให้การของคนขายน้ำขายอาหารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเล่าว่าพบบุคคลล่านางสยที่พูดไทยไม่ได้และเข้าใจว่าเป็น “ญวน” เข้าไปเล่นพานในธรรมศาสตร์ตั้งแต่ก่อน 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 (ธงชัย วินิจจะกูล 2558: 112) ในขณะเดียวกันสื่อที่ควบคุมโดยรัฐก็เผยแพร่คำพูดของพระเทพกิตติปัญญาคุณ หรือที่รู้จักในนาม กิตติจุฑาโฒ ภิกขุ (พ.ศ. 2479-2548) ซึ่งให้สัมภาษณ์นิตยสารรายสัปดาห์ **จักร์รัส** เมื่อ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2519 ว่า “ฆ่าคอมมิวนิสต์ไม่บาป” จนถ้อยความนี้กลายเป็นคำขวัญในหมู่ฝ่ายขวา

ซึ่งรวมถึง กลุ่มนวพล กลุ่มกระหิณแดง^๘ ลูกเสือชาวบ้าน และแม้แต่ตำรวจตระเวนชายแดน (ประจักษ์ ก้องกีรติ 2559: 40-41) การกล่าวอ้างเช่นนี้สะท้อนให้เห็นความคิดความเชื่อที่ว่าผู้ที่เคลื่อนไหวทางการเมืองในฟากฝ่ายซ้ายนั้นเป็น “คอมมิวนิสต์” “ไม่ใช่คนไทย” “ทรยศชาติ” เป็นศัตรูต่อ “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” (ประจักษ์ ก้องกีรติ 2559: 41) คนเหล่านี้จึงสมควรถูกกำจัด การร่วมมือกันอย่างสอดประสานขององคตพพฝ่ายขวาในครั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นความพยายามยึดยึดความเป็นอื่นและลดทอนความเป็นมนุษย์ (dehumanization) ของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่นำไปสู่การเกิดความรุนแรงทางการเมือง สภาพการณ์เช่นนี้ทำให้ผู้อ่านนวนิยายอาจต้องทบทวนความหมายของคำว่า “คนดี” และ “คนไทย” แท้จริงแล้วมีลักษณะเช่นไร หมายถึงกลุ่มคนที่ยึดถือแนวคิดชาตินิยมตามขนบเดิมและพร้อมที่จะกำจัดคนที่มีแนวคิดที่แตกต่างไปหรือไม่

นวนิยายนำเสนอแนวคิดดังกล่าวผ่านเหตุการณ์ที่วิทย์ น้องชายของเล็กถูก “ฝ่ายตรงข้าม” รมทำร้าย แม้ในขณะที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลเจ้าหน้าที่พยาบาลคนหนึ่งก็ยังหาทาง “กำจัด” เขา โดยพยายามฉีดยาพิษเข้าร่างกาย ถึงแม้ว่าวิทย์จะสามารถหลบหนีออกมาได้ แต่ก็ยังต้องเผชิญกับคนขับรถรับจ้างที่ได้รับการปลูกฝังแนวคิดเดียวกันผ่านการปลูกปั่นจากรายการสถานีวิทยุ และอีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งคาดว่าน่าจะหยิบยกมาจากเหตุการณ์จริงในประวัติศาสตร์ คือ เหตุการณ์ที่เล็กและผู้ชุมนุมที่รอดชีวิตจากการล้อมปราบในเช้าวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ถูกตำรวจบังคับให้ถอดเสื้อนอนคว่ำหน้าลงกับพื้นสนามฟุตบอล หลังจากที่ถูกตำรวจตระเวนชายแดนบุกเข้าไปในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกราดยิงเข้าไปยังนักศึกษาและ

^๘ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ซึ่งจัดตั้งโดยจอมพลประภาส เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508 รับผิดชอบในการจัดตั้งกลุ่มกระหิณแดงและกลุ่มนวพล. ดู ปวย อึ้งภากรณ์, “ความรุนแรงและรัฐประหาร 6 ตุลาคม 2519,” ใน จาก 14 ถึง 6 ตุลา, ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2541), 61-62; Puay Ungphakorn, “Violence and the military coup in Thailand,” *Bulletin of Concerned Asian Scholars* 9, 3 (1977): 10-11.

ประชาชน (เกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒน์นิข 2541: 396)

ประการที่สอง การนำเสนอตัวละครหลักในฐานะคนธรรมดาที่มีเลือดเนื้อ มีชีวิตส่วนตัว มีครอบครัว มีคนที่รักและห่วงใย เช่น เดช มีพ่อที่รอคอยการกลับมาของลูกชาย เล็ก มีแม่และน้องๆ ที่รอคอยให้เธอได้กลับมาเป็นเสาหลักของครอบครัว และช้าง มีแม่ที่ยืนหยัดกับการต่อสู้ของลูกชาย เป็นการคืนความเป็นมนุษย์กลับสู่กลุ่มคนผู้แสวงหาสังคมที่ตนปรารถนา (rehumanize) เพื่อล้มล้างข้ออ้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงของฝ่ายอนุรักษ์นิยม⁹ กลุ่มคนเหล่านี้สมควรแล้วหรือที่จะต้องเผชิญกับการลงทัณฑ์อันรุนแรงป่าเถื่อนในนามของความดีและความเป็นไทย

ประการที่สาม ท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในกลุ่มเยาวชนระหว่าง พ.ศ. 2563-2565 ได้เผชิญกับการกดปราบจากรัฐ เกิดความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการเคลื่อนไหวดังกล่าวกับขบวนการนักศึกษาในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และเหตุล้อมปราบนักศึกษาในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519¹⁰ นวนิยายเรื่อง *A Good True Thai* อาจเป็นความพยายามอีกครั้งที่จะจุดประกายความหวังสู่ความเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับที่เรื่องราวของ จิตร ภูมิศักดิ์ ได้เคยสร้างแรงบันดาลใจในหมู่นักศึกษาช่วงทศวรรษที่ 2510 มาแล้ว เหมือนกับที่ตัวละครเล็กพยายามเสาะแสวงหาร่องรอยตัวตนและผลงานของจิตร ภูมิศักดิ์ ที่สูญหายไป จนกระทั่งได้พบบทเพลงที่จิตรเป็นผู้ประพันธ์ในสวน

⁹ เป็นที่น่าสังเกตว่าหนังสือ มนุษย์ 6 ตุลา (2563) ได้รวบรวมเรื่องราวจากมุมมองของผู้ได้ผลกระทบจากเหตุการณ์ล้อมปราบผู้มีความคิดต่างทางการเมือง ในขณะที่ 6 ตุลา สืบไม่ได้ จำไม่ว่าด้วย 6 ตุลา 2519 (2558) เป็นผลงานวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษามุมมองที่เปลี่ยนไปของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในเหตุการณ์ดังกล่าว

¹⁰ ธงชัย วินิจจะกูล ให้ความเห็นว่าเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นการปิดฉากของกระบวนการของรัฐในการพยายามแบ่งแยกคนในสังคมออกเป็นสองฝ่ายนับตั้งแต่เกิดขบวนการนักศึกษาซึ่งเป็นที่มาของเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516. ดู Thongchai Winichakul, “Remembering/silencing the traumatic past: The ambivalence memories of the October 1976 massacre in Bangkok,” In *Cultural crisis and social memory: Modernity and identity in Thailand and Laos*, Shigeharu Tanabe & Charles F. Keyes, Eds. (London: Routledge, 2002), 244.

หลังบ้านของอาจารย์มหาวิทยาลัยคนหนึ่ง การที่เธอใช้เวลาส่วนหนึ่งใน
กระท่อมที่จิตรเคยพำนักระหว่างเข้าร่วมกับ พคท. รวมทั้งข้อมูลที่ได้ค้นพบ
เพิ่มเติมในเวลาต่อมา เปิดโลกทัศน์และจินตนาการของคนรุ่นหลังอย่างเล็ก
กล่าวโดยสรุปคือ ผลงานของจิตรมีส่วนสำคัญในการนิยามและเสริมสร้าง
จิตสำนึกในหมู่เยาวชนระหว่างการเคลื่อนไหวระหว่าง 14 ตุลาคม พ.ศ.
2516 จนถึง 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519¹¹ ในขณะที่สหายประเสริฐทรยศสหาย
คนอื่นๆ ละทิ้งอุดมการณ์ที่ตนเองเคยยึดมั่น ยังมีเยาวชนรุ่นต่อไปที่คงหล่อ
เลี้ยงความหวังที่จะเห็นสังคมในอุดมคติของตน และความหวังดังกล่าวจะถูก
ส่งต่อให้คนรุ่นต่อไป ไป เช่นเดียวกับที่ดาว ชาวบ้านลับแลนคร ตั้งใจจะส่ง
ต่อความหวังดังกล่าวให้ลูกน้อยที่ยังอยู่ในท้องของเธอนั่นเอง

---

¹¹ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2516 จนถึง พ.ศ. 2519 นักวิชาการ นักศึกษา สำนักพิมพ์และแม้แต่พรรค
คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยก็มีส่วนในการก่อร่างตัวตนของ “จิตร ภูมิศักดิ์” (พ.ศ. 2473-
2509) ขึ้นมา. ดู Craig J. Reynolds, *Thai radical discourse: The real face of Thai
feudalism today*, 15-17.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒน์นิข, 2541. “ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองของไทย 14 ตุลาคม 2516– 6 ตุลาคม 2519.” ใน ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ (บรรณาธิการ), **จาก 14 ถึง 6 ตุลา** (หน้า 205-398). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ขวัญชาย ดำรงค์ขวัญ, 2563. **มนุษย์ 6 ตุลา**. กรุงเทพฯ: บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.
- ชลธิรา สัตยาวัฒนา, 2544. **กริดแผล กลัดหนอง กรองความจริง โดย ผู้หญิง 6 ตุลา**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการรับข้อมูลและสืบพยานเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519.
- ธงชัย วินิจจะกูล, 2558. **6 ตุลา สัมผัสได้ จำไม่ลง ว่าด้วย 6 ตุลา 2519**. นนทบุรี: ฟาเดียวกัน.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2559. “การลดทอนความเป็นมนุษย์ พื้นที่ทางศีลธรรม และความรุนแรง จาก “ฆ่าคอมมิวนิสต์ไม่บาป” ถึง “กำจัดเลื่อนหนามแผ่นดิน”.” **ฟาเดียวกัน** 14 (2): 39-75.
- ประภัสสร เสวิกุล, 2528. **เวลาในขวดแก้ว**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- ปวย อึ้งภากรณ์, 2541. “ความรุนแรงและรัฐประหาร 6 ตุลาคม 2519.” ใน ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ (บรรณาธิการ), **จาก 14 ถึง 6 ตุลา** (หน้า 49-79). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- อัศศิริ ธรรมโชติ, 2530. **ขุนทอง เจ้ากลับเมื่อฟ้าสาบ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ก. ไก่.

ภาษาอังกฤษ

- Reynolds C., 1987. **Thai radical discourse: The real face of Thai feudalism today**. Ithaca, N.Y.: Cornell Southeast Asia Program.
- Ungphakorn P., 1977. “Violence and the military coup in Thailand.” **Bulletin of Concerned Asian Scholars** 9 (3): 4-12.
- Winichakul T., 2002. “Remembering/silencing the traumatic past: The ambivalence memories of the October 1976 massacre in Bangkok.” In S. Tanabe & C.F. Keyes (Eds.), **Cultural crisis and social memory: Modernity and identity in Thailand and Laos** (pp. 243-283). London: Routledge.

ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กองบรรณาธิการสารานุกรม สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564. แดงการณ สารานุกรมต่อกรณีไม่สามารถตีพิมพ์หนังสือมหาวิทยาลัย ฉบับ จิตร ภูมิศักดิ์ เผยแพร่ตามโครงการได้. ค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.facebook.com/CHUMAGofficial/posts/pfbid0AG9JvuAAAxkFJTF1APsrHYTs5msx4QdJqeDomiaunpPMNLvu8yL2zhok9N1N5ul>

สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563. หนังสือคำแถลงขอโทษแต่จิตร ภูมิศักดิ์ ต่อกรณี “โยนบก”. ค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.facebook.com/srgcu.chula/posts/pfbid0hGQ2C2dAhcMveQCAFTc2ejCUoSWrrRB4EpqPHoRWnrppRTg1Xv4nvdti5b8RDXl>

Manning S., 2020. **Thailand's punctured monarchy**. Retrieved December 7, 2023, from <https://asia.nikkei.com/Opinion/Thailand-s-punctured-monarchy>